

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA JAVNI SEKTOR

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 16 50

F: 01 478 16 99

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI

VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO

OBČINE
ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE
ZDRUŽENJE MESTNIH OBČIN SLOVENIJE

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE

Številka: 007-1080/2012/2

Datum: 11. 6. 2012

Zadeva: Izvajanje 188. in 246. člena Zakona za uravnoteženje javnih financ

Zakon za uravnoteženje javnih financ (v nadaljevanju: ZUJF; Uradni list RS, št. 40/12) v 188. členu določa prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnim uslužbencem, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, kot so določeni v tem členu, in sicer:

"(1) Pogodba o zaposlitvi preneha veljati javnemu uslužbencu, ki izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi prvega odstavka 36. člena v povezavi s prvim odstavkom 54. člena oziroma četrtem odstavkom 430. člena ali 402. členom ali 404. členom ZPIZ-1.

(2) Pogodba o zaposlitvi javnemu uslužbencu iz prejšnjega odstavka preneha veljati na podlagi dokončnega sklepa, ki ga izda predstojnik prvi delovni dan po izteku dveh mesecev od izpolnitve pogojev iz prejšnjega odstavka. Javni uslužbenec ima pravico do odpravnine v višini dveh povprečnih mesečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma dveh zadnjih mesečnih plač zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena javnemu uslužbencu pogodba o zaposlitvi ne preneha veljati, če se delodajalec in javni uslužbenec za zagotovitev nemotenega delovnega procesa v roku dveh mesecev od izpolnitve pogojev iz prvega odstavka tega člena dogovorita za nadaljevanje delovnega razmerja. V dogovoru o nadaljevanju delovnega razmerja se določi tudi trajanje delovnega razmerja, javnemu uslužbencu pa po prenehanju delovnega razmerja pripada pravica do odpravnine v višini treh povprečnih mesečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma treh zadnjih mesečnih plač zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

(4) Delodajalec lahko z namenom ugotavljanja izpolnjevanja pogojev iz prvega odstavka tega člena pridobi podatke iz zbirk Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije."

246. člen ZUJF pa določa:

"(1) Javnim uslužbencem, ki na dan uveljavitve tega zakona izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi prvega odstavka 36. člena v povezavi s prvim odstavkom 54. člena oziroma četrtem odstavkom 430. člena ali 402. členom ali 404. členom ZPIZ-1, pogodba o zaposlitvi preneha veljati.

(2) Pogodba o zaposlitvi javnemu uslužbencu preneha veljati na podlagi dokončnega sklepa, ki ga izda predstojnik prvi delovni dan po izteku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona. Javni uslužbenec, ki mu pogodba o zaposlitvi preneha veljati, ima pravico do odpravnine v višini dveh povprečnih mesečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma dveh zadnjih mesečnih plač zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek javnemu uslužbencu pogodba o zaposlitvi ne preneha veljati, če se delodajalec in javni uslužbenec za zagotovitev nemotenega delovnega procesa v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona dogovorita za nadaljevanje delovnega razmerja. V dogovoru o nadaljevanju delovnega razmerja se določi tudi trajanje delovnega razmerja, javnemu uslužbencu pa po prenehanju delovnega razmerja pripada pravica do odpravnine v višini treh povprečnih mesečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma treh zadnjih mesečnih plač zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

(4) Javnemu uslužbencu iz prvega odstavka tega člena, ki se upokoji v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona, ob odhodu v pokoj pripada odpravnina v višini treh povprečnih mesečnih plač zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece oziroma treh zadnjih mesečnih plač zaposlenega, če je to zanj ugodneje."

ZUJF tako v 246. členu, ki je umeščen v prehodne določbe, ureja status javnih uslužbencev, ki so na dan uveljavitve ZUJF izpolnjevali pogoje, kot jih določa ZUJF za prenehanje pogodbe o zaposlitvi.

Za izvajanje določb tega člena je predviden naslednji postopek:

1. ugotavljanje pogojev za prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnega uslužbenca
2. preverjanje ali bi prenehanje pogodbe o zaposlitvi povzročilo moten delovni proces
3. sklenitev dogovora o nadaljevanju delovnega razmerja ali
4. obvestilo javnemu uslužbencu o predvidenem prenehanju pogodbe o zaposlitvi
5. izdaja sklepa o prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi.

1. Ugotavljanje pogojev za prenehanje pogodbe o zaposlitvi javnega uslužbenca

Skladno z določbo 246. oz. 188. člena ZUJF pogodba o zaposlitvi preneha javnemu uslužbencu, ki izpolni pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine na podlagi prvega odstavka 36. člena v povezavi s prvim odstavkom 54. člena oziroma četrtem odstavkom 430. člena ali 402. členom ali 404. členom ZPIZ-1

Prvi odstavek 36. člena ZPIZ-1 določa:

"Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 58 let, če je dopolnil 40 let pokojninske dobe (moški) oziroma 38 let pokojninske dobe (ženska)."

Iz dokumenta "Izhodišča za izvajanje 179., 188. in 246. člena Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)", ki je dosegljiv na internetni strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju: Zavod), na naslovu:

<http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/zpiz+internet/zpiz/prvastran/aktualnenovice/izhodišca+za+izvajanje+zujf> povzemamo:

"Starostna meja 58 let se zniža zavarovancu/ki, ki je imel/a pravico do štetja zavarovalne dobe s povečanjem, v skladu s četrnim odstavkom 430. oziroma 402. členom ZPIZ-1.

Ker se 188. in 246. člen ZUJF ne sklicujeta na določbo 201. člena ZPIZ-1, se starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine na tej podlagi ne znižuje (medtem ko se v skupno pokojninsko dobo prišteta doba šteje!).

Prav tako se ne upošteva obdobj zavarovanja, prebitih v državah, s katerimi je sklenjen mednarodni sporazum o socialnem zavarovanju oziroma za katere velja Uredba ES. Dejstvo je, da so pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri vsakem nosilcu obveznega zavarovanja drugačni, zavarovanec pa bi z upoštevanjem tuje dobe pridobil pri Zavodu le pravico do pokojnine v sorazmernem delu.

Delovna doba je vsa zavarovalna doba, brez upoštevanja dokupljene dobe študija in vojaškega roka ter dodane dobe."

Opozarjamo tudi na dejstvo, da se 188. in 246. člen ZUJF ne sklicujeta na določbo 398. člena ZPIZ-1, zato se starostna meja 58 let za ženske ne znižuje glede na prehodno določbo, pač pa velja kot pogoj starost 58 let.

Po določbi 188. člena ZUJF lahko delodajalec z namenom ugotavljanja pogojev prenehanja pogodbe o zaposlitvi pridobi podatke iz zbirk Zavoda, to velja tudi za 246. člen ZUJF, ker je 188. člen tega zakona sistemske narave.

V ta namen je Zavod pripravil obrazec vloge, ki ga bo delodajalec izpolnil za vsakega zavarovanca posebej, Zavod pa bo delodajalcu posredoval datum izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Vloga je dosegljiva na internetni strani Zavoda, v rubriki aktualne novice pod naslovom "Izhodišča za izvajanje ZUJF", in sicer na naslovu:

<http://www.zpiz.si/wps/wcm/connect/83d188004b96765590b4f1bd0e8842fd/vloga+11062012.pdf?MOD=AJPERES>.

Zaradi lažjega dela Zavoda, kakor tudi zaradi zagotavljanja varstva osebnih pravic, delodajalcem predlagamo, da za podatke zaprosijo na naveden način, in ne s seznamami.

2. Preverjanje ali bi prenehanje pogodbe o zaposlitvi povzročilo moten delovni proces

Predstojnik oziroma poslovodni organ je odgovoren za organizacijo delovnega procesa, skladno s tem, mora preveriti tudi kaj prenehanje pogodbe o zaposlitvi posameznemu javnemu uslužbencu pomeni za delovni proces. Ker se naloge ne ukinjajo, je torej treba preveriti ali je možno zagotoviti nadaljevanje delovnega procesa s prerazporeditvijo dela oziroma z drugačno organizacijo dela.

3. Sklenitev dogovora o nadaljevanju delovnega razmerja

V primeru, kadar bi bil zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi moten delovni proces, se lahko delodajalec in javni uslužbenec za zagotovitev nemotenega delovnega procesa v roku dveh mesecev od uveljavitve tega zakona dogovorita za nadaljevanje delovnega razmerja. V dogovoru o nadaljevanju delovnega razmerja mora biti razlog za nadaljevanje delovnega razmerja obrazložen, v dogovoru pa se določi tudi trajanje delovnega razmerja. Opozarjamo na dejstvo, da je prenehanje

pogodbe o zaposlitvi na način 188. ali 246. člena ZUJF posebna ureditev, drugačna od ureditev v Zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002, 79/2006-ZZZPB-F, 46/2007 – Odl. US in 103/07) in Zakonu o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E). Zaradi navedenega pojasnjujemo, da se z dogovorom ne spremeni pravna narava dosedanjega delovnega razmerja oz. da ne pride do transformacije iz delovnega razmerja za nedoločen čas v delovno razmerje za določen čas. Ravno tako tudi opozarjamo, da mora biti trajanje delovnega razmerja določeno ustrezno obrazloženemu razlogu.

4. Obvestilo javnemu uslužbencu o predvidenem prenehanju pogodbe o zaposlitvi

ZUJF sicer ne določa obveznosti delodajalca, da javnega uslužbenca opozori o nameravanim prenehanju pogodbe o zaposlitvi, vendar pa upošteva dejstvo, da gre za prenehanje delovnega razmerja menimo, da je primerno javnega uslužbenca obvestiti o nameravani izdaji sklepa o prenehanju pogodbe o zaposlitvi, saj lahko le na tak način javni uslužbenec načrtuje ali bo ostal na trgu dela, se prijavil kot iskalec zaposlitve, poiskal novo zaposlitev ali kakšno drugo obliko zaposlitve (samozaposlitev) ali pa se bo upokojil.

5. Izdaja sklepa o prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi

ZUJF je stopil v veljavo 31. 5. 2012, dvomesečni rok se izteče 31. 7. 2012, prvi delovni dan po izteku dveh mesecev je tako 1. 8. 2012. Na ta dan predstojnik izda sklep o prenehanju delovnega razmerja.

Javnemu uslužbencu preneha veljati pogodba o zaposlitvi na podlagi dokončnega sklepa. Za tiste javne uslužbenke, za katere velja drugi del ZJU in za tiste javne uslužbenec, ki imajo v področnih predpisih (npr. kultura, šolstvo) določeno možnost pritožbe, postane sklep dokončen ali s potekom roka za pritožbo, če se javni uslužbenec ni pritožil ali z vročitvijo odločitve pritožbenega organa. Za javne uslužbenke, kateri nimajo določenega pritožbenega organa oz. se za ureditev delovnih razmerij uporablja le ZDR, pa postane sklep dokončen že z vročitvijo, ti javni uslužbenci pa lahko zoper sklep vložijo tožbo pred pristojnim delovnim sodiščem.

- Odpravnina ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi

Javnemu uslužbencu pripada ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi odpravnina. Dikcija "zadnje mesečne plače zaposlenega" pomeni, da dve oz. tri zadnje plače zaposlenega, ki se upoštevajo za izračun in izplačilo odpravnine pomenijo dve oz. tri plače v zadnjem mesecu dela javnega uslužbenca pri delodajalcu.

Opozarjamo na dejstvo, da je isto dikcijo "tri zadnje plače zaposlenega" vseboval tudi Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/1997, 9/1998, 48/2001), ki je v 10. členu določal, da odpravnina ob odhodu v pokoj znaša tri povprečne plače na zaposlenega v RS, oz. tri zadnje plače zaposlenega, če je to zanj ugodnejše. Sodna praksa (VDS sodba Pdp 2085/2001) je zavzela stališče: " Tri zadnje plače zaposlenega, ki so se upoštevale za izračun in izplačilo odpravnine tožniku v skladu z 10. čl. ZPSDP, pomenijo tri plače v zadnjem mesecu dela delavca pri delodajalcu in ne (za kar se zavzema tožnik) tri plače v zadnjih treh mesecih dela delavca pri delodajalcu."

Podatki o povprečni mesečni plači zaposlenega v Republiki Sloveniji za pretekle tri mesece so dosegljivi na internetni strani Statističnega urada RS, in sicer na naslovu:

<http://www.stat.si/indikatorji.asp?ID=29> .

S spoštovanjem,

Dr. Senko Pličanič
minister

Priloge:

- vzorec dogovora o nadaljevanju dela
- vzorec sklepa o prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi